

บทที่ ๔

การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลของการวิจัย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในครอบครัวตามทัศนคติของเด็กกระทำผิดและเด็กไม่กระทำผิดกฎหมาย แบ่งเป็น ๓ ข้อดังนี้คือ ความรักที่บิดามารดาให้กับเด็ก บรรยากาศในครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเด็ก

๑. ในด้านความรักที่บิดามารดาให้กับเด็ก

๑.๑ เกี่ยวกับมารดา เด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญดังนี้คือ เด็กกระทำผิดกฎหมายร้อยละ ๑๔ รู้สึกว่ามารดา รักและสนใจคนเท่ากับพี่น้อง แต่เด็กไม่กระทำผิดร้อยละ ๓๖ รู้สึกเช่นนั้น เด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันที่ระดับ .๐๕

เด็กกระทำผิดร้อยละ ๔๖ กล่าวว่ามารดาไม่เคยถามความเห็นของเขาเลย ส่วนเด็กไม่กระทำผิดจะกล่าวเช่นนี้ร้อยละ ๒๖ และทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ นอกจากนั้นเด็กกระทำผิดร้อยละ ๔๖ กล่าวว่าแม่เขาจะมีเหตุผลที่มารดาก็ไม่เคยรับฟังความเห็นของเขา แต่เด็กไม่กระทำผิดจะกล่าวเช่นนี้ร้อยละ ๒๖ เด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า เด็กกระทำผิดส่วนมากรู้สึกวามารดาให้ความรัก ความสนใจคนไม่เท่าเทียมกับพี่น้องคือ ใ้หมากหรือน้อยเกินไป ผลการวิจัยนี้ตรงกับสรุปผลจากการวิจัยที่ Quay^๑ กล่าวว่าลักษณะความรักของมารดาที่มีต่อเด็กจะเป็นองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญประการแรกที่มีผลต่อพฤติกรรมของเด็กที่กระทำผิดกฎหมาย นั่นคือลักษณะความรักที่

^๑Quay, op.cit., p. 80.

มารดาให้กับเด็กจะมีผลต่อคุณภาพของเด็กต่อไปในอนาคต การที่มารดาของเด็กทั้งสองกลุ่มให้ความรักเด็กในลักษณะที่แตกต่างกันอาจทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป ด้วย มารดาจะสนองให้ความรัก ความสนใจบุตรทุกคนโดยเสมอภาคกัน การที่มารดารักบุตรมากเกินไปหรือน้อยเกินไปอาจจะทำให้เด็กบางคนกลายเป็นเด็กมีปัญหา Glueck และคณะ^๒ พบว่ามารดาของเด็กกระทำผิดจำนวนมากกว่ามารดาเด็กที่ไม่กระทำผิดรักเด็กมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ลักษณะความรักเช่นนี้อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กมีการปรับตัวที่ไม่ดีและนำไปสู่การกระทำที่ผิดกฎหมายได้ การรักเด็กมากเกินไปอาจทำให้เด็กเป็นคนเอาแต่ใจและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อประสบปัญหาที่ไม่กล้าตัดสินใจ ส่วนการที่มารดารักและสนใจเด็กน้อยกว่าพี่น้อง อาจทำให้เกิดความอิจฉาริษยา กลายเป็นเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครอบครัวและสังคม มีการปรับตัวที่ผิดปกติ เช่น แสดงปฏิกิริยาต่อต้านอย่างรุนแรงจนกระทั่งถึงขั้นกระทำผิดกฎหมายได้ แต่ทั้งนี้ไม่หมายความว่า การที่มารดาให้ความรักความสนใจเด็กไม่เท่ากับพี่น้องจะเป็นองค์ประกอบประการเดียวที่ทำให้เด็กไปทำผิดกฎหมายอาจมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีก เป็นต้นว่าการยอมรับคือแม่ในกรณีที่เด็กรู้สึกวามารดาไม่ให้ความรักและความสนใจคนเท่ากับพี่น้อง แต่มารดายอมรับคนในสภาพที่เป็นอยู่และยอมรับฟังตนด้วย เด็กก็อาจไม่มีปัญหาทางอารมณ์ แต่ถ้ามารดาไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก โอกาสที่เด็กจะเกิดความคับข้องใจ และหาทางออกด้วยการกระทำผิดจะมีมากขึ้น เพราะเด็กวัยรุ่นต้องการการยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใหญ่ การที่มารดาไม่ยอมรับอาจจะทำให้เด็กรู้สึกไม่ปลอดภัย มีอารมณ์เครียดและไปหาการยอมรับในหมู่เพื่อนแทน ซึ่งอาจทำให้เด็กถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย ผลจากการวิจัยนี้ได้แสดงว่าเด็กกระทำผิดจำนวนมากกว่าเด็กไม่กระทำผิดได้รับการยอมรับจากมารดาน้อยมาก นอกจากนี้มารดาที่ยังรักเด็ก สนใจเด็กไม่เท่ากับพี่น้องอีกด้วย จึงอาจจะเป็นไปได้ว่าองค์ประกอบเหล่านี้ อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กไปกระทำผิดกฎหมายขึ้น

^๒ Sheldon and Eleanor Glueck, Unraveling Juvenile Delinquency, p. 126.

๑.๒ เกี่ยวกับความรู้สึกของเด็กต่อความรักของบิดานั้น เด็กกระทำผิดกฎหมายแตกต่างจากเด็กที่ไม่กระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ คือ เด็กกระทำผิดจำนวนร้อยละ ๒๘ และเด็กที่ไม่กระทำผิดร้อยละ ๑๒ รู้สึกว่าบิดาสนใจเขาน้อยกว่าที่ตนเอง นอกจากนี้เด็กกระทำผิดกฎหมายจำนวนมากกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิด รู้สึกว่าบิดาไม่รักตนเลยและยังเกลียดคนอื่นอีกด้วย สำหรับความแตกต่างข้อหลังนี้ไม่มีนัยสำคัญ ส่วนในเรื่องการยอมรับความคิดเห็นของเด็กของบิดาและความเข้าใจระหว่างบิดากับเด็กนั้นปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญกล่าวคือ บิดาเด็กทั้งสองกลุ่มรับฟังความคิดเห็นเด็กน้อย เมื่อบิดาจะทำอะไรมักจะไม่คอยถามความคิดเห็นของเด็ก แม้ความคิดเห็นของเด็กจะมีเหตุผลบิดาก็ไม่คอยยอมรับ เพราะถือว่าเป็นความคิดเห็นของผู้ที่ยังเป็นเด็กอยู่ ดังนั้นแม้บางครั้งเด็กจะมีโอกาสแสดงความคิดเห็นความคิดเห็นนั้นก็มักมีค่าเท่ากับไม่ได้ออกความคิดเห็นนั่นเอง

การยอมรับฟังเด็กมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็ก การที่บิดาไม่ยอมรับฟังอาจทำให้เด็กเกิดปัญหาทางอารมณ์ และไม่สามารถจะปรับตัวให้เข้ากับบิดาได้ ถ้าความรักที่มารดาให้กับเด็กน้อยอยู่แล้ว และยังได้รับความรักจากบิดาน้อยเช่นเดียวกันอีก อาจยิ่งทำให้เด็กเกิดไม่คอย และรู้สึกว่าตนไม่เป็นที่ต้องการของครอบครัวซึ่งทำให้เด็กที่ตกอยู่ในสภาพเช่นนี้แตกต่างจากเด็กที่ไม่กระทำผิดมากขึ้น เด็กบางคนอาจมีพฤติกรรมทดแทนโดยไปแสวงหาความพอใจภายนอก เพื่อสนองความต้องการของตน เป็นต้นว่า อาจไปคบเพื่อนที่พากันชักจูงไปในทางที่ไม่ดีงาม จนในที่สุดได้กระทำผิดกฎหมายขึ้นดัง Mc Cord และผู้ร่วมงาน^๓ กล่าวว่า ความรักที่บิดาให้กับเด็กจะมีผลต่อพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย ถ้ามารดาทอดทิ้งเด็กแล้วบิดายังทอดทิ้งด้วย เด็กอาจจะกลายเป็นเด็กกระทำผิดกฎหมายได้ง่ายยิ่งขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของเด็กที่มีต่อความรักของบิดาที่ให้กับตนแล้ว ปรากฏว่าเด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ กล่าวคือ เด็กที่ไม่กระทำผิดจำนวน

^๓W. Mc Cord, Joan Mc Cord, and I.K. Zola, Origins of Crime,

รอยละ ๑๖ กล่าวว่ บิดามารคารักคนมากที่สุดใ้ครอบครัว แต่เด็กที่กระทำผิดจะกล่าว
 เช่นนี้เพียงรอยละ ๔ ผลการวิจัยนี้ตรงกับผลการวิจัยของ Andry^๕ ซึ่งสรุปได้ว่าเด็กที่
 ไม่กระทำผิดส่วนมากรู้สึกว่ทั้งบิดามารคารักคนมากแต่เด็กที่กระทำผิดจะรู้สึกว่ตนไ้รับ
 ความรักจากมารดาเพียงคนเดียวหรือไม่ไ้รับความรักจากบิดามารดาเลย สิ่งที่น่าสนใจ
 คือ เด็กทั้งสองกลุ่มทั้งที่กระทำผิดและไม่กระทำผิดไ้รับความเอาใจใส่ ความเข้าใจ และ
 ความสนใจจากบิดาน้อยกว่ามารดา ผลการวิจัยดังกล่าวนี้แตกต่างจากผลการวิจัยใ้
 อเมริกาซึ่งสรุปว่ เด็กที่ไม่กระทำผิดจะไ้รับความเอาใจใส่ ความเข้าใจและความสนใจ
 จากบิดาและมารดาเท่า ๆ กัน ความแตกต่างดังกล่าวนี้อาจเนื่องมาจากชนบธรรมเนียม
 และวัฒนธรรมต่างกัน ครอบครัวอเมริกันถือว่า บิดาและมารดามีหน้าที่ร่วมกันรับผิดชอบใ้
 การดูแลสมาชิกใ้ครอบครัวให้ไ้รับความสุข ไม่ว่าใ้การอบรมเลี้ยงดูเด็ก และช่วยงาน
 านางตามโอกาส ต่างกับครอบครัวไทยซึ่งแบ่งหน้าที่รับผิดชอบใ้กันตามกัน เช่นภรรยา
 ต้องรับผิดชอบงานบ้านที่กษนิคตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูเด็ก สิ่งเหล่านี้อือเป็นบทบาทของ
 มารดาคนเดียว แม้ใ้ในขงกรณีมารดาจะออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านด้วย ก็ยังต้องทำ
 หน้าที่นั้น ส่วนบิดาก็ถือว่ามึหน้าที่ทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวจึงไม่ค่อยสนใจหรือเอา
 ใจใ้บุตร ดังนั้นเด็กไทยส่วนมากจึงมีแต่มารดาคอยให้ความรัก ความเข้าใจ ความเอา
 ใจใส่ตลอดจนคอยปลอบใจเด็กเมื่อเด็กมีเรื่องยุ่งยากใ้ในเวลาทีเด็กมีเรื่องต้องไปขอคำ
 ปรึกษาจากผู้ใหญ่ก็เช่นกัน เด็กส่วนมากมักชอบปรึกษากับมารดาซึ่งเขาถือว่ามึความเข้าใจ
 คนมากกว่าบิดา ส่วนเด็กที่ขาดความสัมพันธ์อันดีกับบิดาหรือมารดาอาจจะไปปรึกษาคนอื่น
 เช่นญาติ หรือผู้ทีเด็กไว้วางใจ แต่มีเด็กบางคนทีกล่าวว่าตนไม่ทราบจะไปปรึกษาใคร
 เวลาทีทำอะไรมักทำด้วยตัวเองซึ่งบางครั้งอาจทำให้ขาดความรอบคอบ และใ้จำนวนนี้
 เป็นเด็กที่กระทำผิดมากกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิด

๒. บรรยายกาศใ้บ้าน

๒.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ผลปรากฏว่ บิดามารดาเด็กทีไม่

^๕Andry, op.cit., p. 38.

กระทำผิดจะมีความคิดขัดแย้งกันน้อยกว่าบิดามารดาเด็กที่กระทำผิด จะเห็นได้จากจำนวน ร้อยละ ๔๖ ของเด็กที่ไม่กระทำผิดกล่าววามิคารามีความคิดขัดแย้งกันนาน ๆ ครั้ง แต่เด็กกระทำผิดจะกล่าวเช่นนี้เพียงร้อยละ ๒๖ เท่านั้น ซึ่งเด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ นอกจากนั้นบิดามารดาเด็กกระทำผิดจะทะเลาะวิวาทกันบ่อย กว่าบิดามารดาเด็กไม่กระทำผิด การทะเลาะวิวาทระหว่างบิดามารดาเด็กกระทำผิดเป็น ไปอย่างรุนแรงจนถึงกับใช้กำลังหุบตีกัน แต่บิดามารดาเด็กไม่กระทำผิดมักใช้การโต้เถียง เป็นส่วนใหญ่ เด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .๐๕ และ .๐๐๑ การทะเลาะ วิวาทระหว่างบิดามารดาขอมทำให้เด็กเกิดปัญหาทางอารมณ์อาจเป็นไปได้ว่า เด็กกระทำ ผิดโดยทั่วไปนั้นเป็นเด็กที่มีอารมณ์รุนแรงกว่าเด็กธรรมดาและมีอารมณ์ไม่มั่นคงอยู่แล้ว ดังนั้น เมื่อบิดามารดาทะเลาะวิวาทกันเด็กกระทำผิดจึงใช้วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะกรณีนั้นแตกต่าง จากเด็กธรรมดา คือเด็กกระทำผิดจำนวนมากกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิดจะออกจากบ้านหรืออยาก จะออกจากบ้านไปแต่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนเด็กที่ไม่กระทำผิดส่วนมากจะ รู้สึกเพียงไม่สบายใจเท่านั้น ซึ่งเด็กกระทำผิดจะรู้สึกเช่นนั้นน้อย เด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๐๑ การที่เด็กทั้งสองกลุ่มรู้สึกแตกต่างกันเช่นนี้อาจจะเป็น เพราะวิธีการและจำนวนครั้งของการทะเลาะวิวาทระหว่างบิดามารดาของคนแตกต่างกัน ก็คือ อยากรู้ว่าการทะเลาะวิวาทอย่างรุนแรงน่าจะมีผลกระทบต่ออารมณ์เด็ก กล่าวคืออาจทำให้เด็กมีความกระวนกระวายใจ มีอารมณ์เครียดซึ่งอาจเป็นผลให้เด็กกลายเป็น เด็กก้าวร้าวและชอบทะเลาะวิวาทไปด้วย หรืออาจทำให้เด็กสนิทสนมกับบิดาหรือมารดา ไม่เท่ากัน นอกจากนั้นเมื่อเด็กประสบกับสภาพการณ์ย่อย ๆ เขาเด็กจะรู้สึกว้าวนไม่ น่า อยู่สำหรับตน อาจทำให้เด็กเบื่อบ้านและอยากหนีออกจากสภาพการณ์นั้น หรืออาจไปหา ความพอใจข้างนอกเป็นการทดแทนและอาจถูกชักจูงไปในทางผิดจนถึงขั้นไปทำผิดกฎหมายได้ ผลการวิจัยนี้คล้ายคลึงกับผลการวิจัยของ Bennett^๕ ที่สรุปว่า ลักษณะบรรยากาศในครอบครัวของ เด็กกระทำผิดจะมีความตึงเครียด บิดามารดาไม่รักใคร่ปรองดองกันทะเลาะวิวาทกัน อยู่เนื่อง ๆ และบางกรณีชีวิตการครองเรือนของบิดามารดาไม่ราบรื่น

^๕Bennett, op.cit., p. 168.

๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง เด็กที่กระทำผิดกฎหมายจะสนิทสนมกับพี่น้องกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิด จากตารางที่ ๕ เราจะเห็นได้ว่าเด็กกระทำผิดจำนวนร้อยละ ๒๖ ไม่มีความสนิทสนมกับพี่เลย ส่วนเด็กที่ไม่กระทำผิดจะเป็นเช่นนี้เพียงร้อยละ ๘ เท่านั้น และความแตกต่างของเด็กทั้งสองกลุ่มนี้มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ นอกจากนี้เด็กกระทำผิดส่วนมากจะทะเลาะกับพี่น้องกว่าเด็กไม่กระทำผิดแม้จะไม่มี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับวิธีการทะเลาะวิวาท เด็กกระทำผิดจะทะเลาะรุนแรงกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิด กล่าวคือเด็กกระทำผิดส่วนมากจำนวนร้อยละ ๔๐ และเด็กไม่กระทำผิดเพียงร้อยละ ๑๓ จะทะเลาะกับพี่อย่างรุนแรงถึงกับใช้กำลังทุบตีกัน ร้อยละ ๑๕ ของเด็กกระทำผิด และร้อยละ ๒๓ ของเด็กไม่กระทำผิดใช้การโต้เถียงกันซึ่งทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และ .๐๐๑ ฉะนั้นอาจเป็นไปได้ว่าวิธีการทะเลาะวิวาทระหว่างเด็กกับพี่ดังกล่าวอาจทำให้เด็กกระทำผิดขาดความสัมพันธ์อันดีกับพี่ได้ Bennett^๖ กล่าวว่าการที่เด็กทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้งจะทำให้เด็กขาดความสัมพันธ์อันดีกับพี่ และปรับตัวเข้ากับพี่ไม่ได้

เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับน้อง ผลปรากฏว่าเด็กที่กระทำผิดและไม่กระทำผิดจะมีความสัมพันธ์อันดีกับน้อง ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากผลการวิจัยของ Andry^๗ ที่แสดงว่าพี่น้องของเด็กกระทำผิดมักไม่รักใคร่กลมเกลียวกัน มีการทะเลาะวิวาทกับพี่น้องบ่อย ๆ ความแตกต่างดังกล่าวอาจจะเป็นเพราะความหมายของคำ การวิจัยในต่างประเทศไม่ได้แยกออกมาว่าเป็นพี่หรือน้อง แต่การวิจัยนี้ละเอียดกว่า กล่าวคือแยกถามความสัมพันธ์กับพี่และน้องออกเป็นคนละหัวข้อกัน ดังนั้นผลการวิจัยนี้จึงปรากฏว่า เด็กขาดความสัมพันธ์อันดีกับพี่แต่จะมีความสัมพันธ์อันดีกับน้อง

อีกประการหนึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าความแตกต่างนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของวัฒนธรรม เด็กไทยส่วนมากต้องช่วยมารดาเลี้ยงน้องซึ่งยังเล็กอยู่ อายุของเด็กและ

^๖Bennett, *op.cit.*, p. 168.

^๗Andry, *op.cit.*, p. 62.

น้องแตกต่างกันมาก ดังนั้นเด็กจึงสนิทสนมกับน้องและไม่คอยทะเลาะวิวาทกับน้อง

นอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่า แนวความคิดของชาวอเมริกันและคนไทยแตกต่างกันในเรื่องการอบรมสั่งสอนเด็ก กล่าวคือครอบครัวอเมริกันให้สิทธิแก่พี่น้องเท่าเทียมกัน บิดามารดาไม่ยอมให้พี่มีโอกาสรังแกหรือข่มน้อง แต่ครอบครัวไทยจะให้สิทธิแก่พี่มากกว่า พี่ใช้อำนาจกับน้องได้ ดังนั้นในฐานะที่เด็กทั้งสองกลุ่มเป็นน้อง เด็กอาจถูกพี่รังแกโดยที่เด็กไม่สามารถจะโต้ตอบเพราะพี่โตกว่า จึงอาจทำให้เด็กไม่ชอบพี่ แต่กับน้องเด็กเหล่านี้มีฐานะเป็นพี่ เด็กมีอำนาจเหนือน้อง มีโอกาสการวุ่นของน้องได้ เด็กจึงชอบน้องมากกว่า จึงทำให้เด็กทั้งสองกลุ่มมีความสัมพันธ์อันดีกับน้องมากกว่า

๒.๓ เกี่ยวกับกฎและระเบียบวินัยในบ้าน ผลของการวิจัยนี้แสดงว่ามีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดระหว่างเด็กกระทำผิดและเด็กที่ไม่กระทำผิด เด็กกระทำผิดร้อยละ ๘๘ กล่าวว่า บิดามารดาไม่เข้มงวดกับกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้เลย แต่ไม่มีเด็กที่ไม่กระทำผิดคนใดกล่าวเช่นนี้ ข้อที่น่าสังเกตคือเด็กกระทำผิดจำนวนร้อยละ ๘๒ และ เด็กไม่กระทำผิดร้อยละ ๘๒ กล่าวว่าบิดามารดาเข้มงวดมากและค่อนข้างมาก และเด็กทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน คำตอบดังกล่าวทำให้ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากผลการวิจัยของ Burt และ Glueck กับคณะ^๔ ที่แสดงว่าบิดามารดาเด็กกระทำผิดส่วนมากจะรักษาระเบียบวินัยเข้มงวดมากหรือไม่เข้มงวดเลย ส่วนบิดามารดาของเด็กไม่กระทำผิดจะเป็นเช่นนั้นน้อยกว่า การที่เป็นเช่นนั้นอาจจะเนื่องมาจากวิธีการอบรมเลี้ยงเด็กของ

^๔Burt, op.cit., p. 83.

Glueck et al., op.cit., p. 131.

ไทยและชาวตะวันตกแตกต่างกัน โดยมารดาในครอบครัวระดับฐานะเศรษฐกิจและสังคม
ชั้นกลางระดับต่ำและชั้นต่ำยังใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กเหมือนกับที่ตนได้รับการอบรมจาก
มารดามา กล่าวคือคอนข้างเข้มงวดและความคุมความประพฤติเด็กให้อยู่ในระเบียบวินัย
อย่างใกล้ชิด ดังนั้นเด็กกระทำผิดและไม่กระทำผิดส่วนมากจึงมีมารดาที่เข้มงวดตอกฎเกณฑ์
ที่ตั้งไว้

สำหรับความรู้สึกของเด็กตอกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้นั้น ผลจากตารางที่ ๘ แสดงว่าเด็กที่
ไม่กระทำผิดส่วนมากจำนวนร้อยละ ๕๖ รู้สึกว่ากฎเกณฑ์ที่บิดามารดาตั้งไว้เหมาะสมแล้ว
แต่เด็กกระทำผิดจะรู้สึกเช่นนี้เพียงจำนวนร้อยละ ๓๒ และเด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าเด็กกระทำผิดจำนวนร้อยละ ๒๒ ถูกบิดามารดา
ลงโทษบ่อยที่สุดและไม่มีความผิดคนใดกล่าวเช่นนี้ วิธีการลงโทษเด็กของบิดา
มารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ กล่าวคือบิดามารดาเด็กกระทำผิดชอบใช้
วิธีลงโทษทางกายและจากการสัมภาษณ์จะลงโทษเด็กอย่างรุนแรง เช่นฆรมานเด็ก เขียนตี
เด็กจนสลบ ตบหน้าเด็ก ส่วนบิดามารดาเด็กที่ไม่กระทำผิดจะไม่ทำเช่นนี้ ดังผลการวิจัย
ปรากฏว่า เด็กกระทำผิดร้อยละ ๕๖ และเด็กไม่กระทำผิดร้อยละ ๓๘ กล่าวว่า ถ้าทำสิ่ง
ที่บิดาห้ามไว้จะถูกลงโทษทางกาย และถ้าทำสิ่งที่มารดาห้ามไว้จะถูกลงโทษเช่นเดียวกันนี้
เป็นเด็กกระทำผิดร้อยละ ๒๕ และเด็กไม่กระทำผิดร้อยละ ๔๐ เด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ หรือเมื่อจิตใจบิดา บิดาเด็กกระทำผิดคนใดคนใดในกิจการความ
ส่วนมารดาในกิจการเขียนตีเด็ก ซึ่งแตกต่างจากเด็กไม่กระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญระดับ .๐๑
และ .๐๕ ในเวลาที่เด็กทำความผิด บิดาของเด็กที่ไม่กระทำผิดให้รางวัลเด็กมากกว่าและไม่
มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องจำนวนครั้งที่มารดาให้รางวัลเด็ก แต่มารดาเด็กทั้ง
สองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ คือมารดาเด็กที่ไม่กระทำผิดส่วนมากให้
รางวัลเด็กโดยใช้คำชมเชย ส่วนมารดาเด็กที่กระทำผิดให้รางวัลเป็นเงิน ผลการวิจัยนี้
คล้ายคลึงกับผลการวิจัยของ Glueck และคณะ^๕ ที่แสดงว่าบิดามารดาเด็กกระทำผิดส่วน
มากใช้การลงโทษทางกายและลงโทษเด็กอย่างรุนแรง ส่วนบิดามารดาเด็กที่ไม่กระทำผิดจะ

^๕Glueck, et al. *op.cit.*, p. 132.

ลงโทษเด็กควรวาจา และฝึกระเบียบวินัยโดยใช้คำชมเชยมากกว่า อาจจะเป็นได้ว่า
 วิธีการฝึกระเบียบวินัยของบิดามารดาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเด็ก เพราะตามหลักจิตวิทยา^{๑๐}
 ถือว่า การลงโทษเด็กทางกายอย่างรุนแรงนั้นเป็นการฝึกระเบียบวินัยที่ไม่ถูกต้อง และ
 เป็นการขัดต่อหลักพัฒนาการของมนุษย์ซึ่งจะมีผลต่อบุคลิกภาพของเด็กหลายประการ
 กล่าวคือ อาจทำให้เด็กเป็นคนเจ้าทุกข์ ปรับตัวเข้ากับสังคมไม่ได้ อาจกลายเป็นเด็ก
 กระทบใจไป หรืออาจจะเป็นผลให้เด็กคือคิ่ง และก้าวร้าวมากขึ้น เมื่อเด็กออกไปนอก
 บ้านอาจจะไปก้าวร้าวคนอื่น ส่วนเด็กที่ไม่กระทบใจนั้นถูกลงโทษควรวาจามากกว่า
 ได้รับรางวัลและได้รับการชมเชยเมื่อคนทำความดีมากกว่าเด็กจึงรู้สึกอบอุ่น รู้สึกว่า
 ระเบียบวินัยเป็นของดี เห็นว่าการลงโทษของบิดามารดาเหมาะสมแล้ว เป็นการ
 รักษาระเบียบวินัยเพื่อช่วยไม่ให้เขาไม่ไปประพฤติผิดซ้ำอีก นอกจากนั้นการให้รางวัล
 ของมารดาทำให้เด็กมีแรงจูงใจที่จะทำความดี ดังนั้นเด็กกลุ่มนี้จึงไม่มีปัญหาในการปรับ
 ตัว

๓. ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเด็กผลของการวิจัยนี้ปรากฏว่า
 เด็กกระทบใจจะมีความสัมพันธ์กับบิดามารดาน้อยกว่าเด็กที่ไม่กระทบใจ เด็กกระทบใจ
 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมของครอบครัว และใช้เวลาพักผ่อน
 กับบิดามารดาน้อยกว่าเด็กที่ไม่กระทบใจ จะเห็นได้จากค่าทอมของเด็กกระทบใจจำนวน
 ร้อยละ ๕๒ กล่าวคือเมื่อครอบครัวจะทำอะไร สมาชิกไม่เคยร่วมกันวางแผนงานหรือ
 ปรึกษารื้ออกันเลย แต่เด็กไม่กระทบใจจะกล่าวเช่นนี้เพียงร้อยละ ๓๒ และในวันหยุด
 เด็กกระทบใจจำนวนร้อยละ ๒ จะใช้เวลาพักผ่อนกับบิดามารดาบางครั้งและร้อยละ ๔๖
 ไม่เคยใช้เวลาพักผ่อนกับบิดามารดาเลย แตกต่างจากเด็กไม่กระทบใจซึ่งใช้เวลาพักผ่อน
 กับบิดามารดามากกว่ากล่าวคือ ร้อยละ ๒๔ ของเด็กที่ไม่กระทบใจจะใช้เวลาพักผ่อนกับมารดา
 บิดาบางครั้ง เพียงร้อยละ ๑๖ เท่านั้น ที่กล่าวว่าไม่เคยพักผ่อนกับบิดามารดาเลย
 เด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

การที่เด็กไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เช่นนี้เป็นการขัดต่อหลักจิตวิทยาพัฒนาการ^{๑๑} เพราะเด็กเหล่านี้กำลังอยู่ในระยะวัยรุ่น มีอารมณ์รุนแรงคือแสดงความรู้สึกที่เปิดเผย ความชอบและไม่ชอบรุนแรงมาก เด็กมักไม่ยอมใครง่าย ๆ การที่มีบิดามารดาไม่เปิดโอกาสให้เด็กวัยนี้แสดงความคิดเห็นอาจทำให้เด็กเกิดอารมณ์เครียด และอาจหาทางระบายอารมณ์ด้วยการใช้วิธีการที่รุนแรง ผิดกับเด็กที่ไม่กระทำผิดซึ่งบิดามารดาและเด็กเองมีโอกาสร่วมเวลาอยู่ร่วมกันปรึกษาหารือเกี่ยวกับกิจกรรมในครอบครัวมากกว่า ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจ และทำให้สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รู้สึกต้องการซึ่งกันและกัน รู้สึกว่าบ้านเป็นสถานที่ให้ความสุขแก่ตนและไม่คิดไปหาความสนุกสนานนอกบ้าน นอกจากนี้ผลจากการวิจัยปรากฏว่าเด็กกระทำผิดจะมีความสนิทสนมกับมารดาน้อยกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิด จะเห็นได้จากคำตอบของเด็กกระทำผิดจำนวนร้อยละ ๗๒ กล่าววาทนมีเวลาพูดคุยกับมารดาน้อยแต่เด็กที่ไม่กระทำผิดจะกล่าวเช่นนั้นเพียงร้อยละ ๔ เท่านั้น และเด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๐๑ เกี่ยวกับคำถามที่ว่า ต้องการจะมีเวลาพูดคุยกับมารดา มากกว่านี้หรือไม่ เด็กกระทำผิดส่วนมากต้องการเวลาพูดคุยกับมารดา มากกว่านี้ ส่วนเด็กที่ไม่กระทำผิดส่วนมากรู้สึกวาทนมีเวลาพูดคุยกับมารดาเพียงพอแล้ว

ข้อที่น่าสังเกตคือ มีเด็กกระทำผิดร้อยละ ๑๐ กล่าววาทนต้องการจะคุยกับมารดา ใบน้อยกว่านี้ จากคำตอบนี้ชี้ให้เห็นว่าน่าจะมีอะไรบางอย่างมาเป็นอุปสรรคในการสนทนา ระหว่างมารดาและเด็ก เป็นต้นว่า มารดาและเด็กไม่มีความเข้าใจกันเพียงพอเมื่อเวลาที่พูดคุยกันต่างก็ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล ดังนั้นจึงอาจขัดแย้งกันขึ้น หรืออาจจะเป็นไปได้อีกว่ามารดาคุยกับเด็กแต่เรื่องของมารดา แต่ไม่เคยคุยเกี่ยวกับเรื่องของเด็กเลย เหตุผลอื่นก็คือ ตามสภาพสังคมของเมืองไทย มารดามักปรับทุกข์กับบุตร เช่น ปรับทุกข์เรื่องธุรกิจ เรื่องของบิดาอันล้วนแต่เป็นเรื่องทำให้เด็กเกิดความไม่สบายใจ เหตุเหล่านี้จึงอาจทำให้เด็กไม่ต้องการมารดา

^{๑๑} กรมการฝึกหัดครู อ้างแล้ว หน้า ๗๑.

สำหรับบิดานั้นเด็กทั้งที่กระทำผิดและไม่กระทำผิดสนิทน้อยกว่ามารดา แต่เด็กกระทำผิดจะมีความสัมพันธ์กับบิดาน้อยกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิด เด็กกระทำผิดจำนวนร้อยละ ๗๐ กล่าววาทันทีเวลาคู่คุยกับบิดาน้อยหรือไม่มีเวลาคู่คุยกันเลย ส่วนเด็กที่ไม่กระทำผิดจะกล่าวเช่นเดียวกันมีจำนวนร้อยละ ๖๔ อย่างไรก็ตามเด็กทั้งที่กระทำผิดและไม่กระทำผิดส่วนมากต่างต้องการจะมีเวลาคู่คุยกับบิดามากกว่านี้ ผลที่ได้นี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Andry^{๑๒} ที่ว่าเด็กกระทำผิดกฎหมายส่วนมากมักจะประสบปัญหาในความสัมพันธ์กับบิดา คือบิดาของเด็กกระทำผิดไม่มีเวลาสนิทสนม เอาใจใส่เด็กและทำกิจกรรมร่วมกัน และเด็กกระทำผิดกฎหมายส่วนมากอยากจะมีเวลาคู่คุยกับบิดาเพิ่มขึ้น

เกี่ยวกับสิทธิที่บิดามารดาให้กับเด็ก ผลการวิจัยปรากฏว่า บิดามารดาเด็กกระทำผิดจะให้สิทธิเด็กน้อยกว่าบิดามารดาของเด็กที่ไม่กระทำผิด เด็กไม่กระทำผิดร้อยละ ๖๒ รู้สึกว่าสิทธิที่ตนได้รับจากบิดานั้นเหมาะสมแล้ว แต่เด็กกระทำผิดจะรู้สึกเช่นเดียวกันนี้น้อยกว่า มีจำนวนร้อยละ ๓๔ และเด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ ฉะนั้นจึงอาจเป็นไปได้ว่าการที่บิดามารดาให้สิทธิเด็กน้อยเกินไปทำให้เด็กขาดประสบการณ์ในการตัดสินใจ และอาจถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย

เราจะเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเด็กมีความสำคัญมาก การที่เด็กจะมีพฤติกรรมเป็นที่พึงปรารถนาของสังคมหรือปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ก็จำเป็นที่ต้องมีความสัมพันธ์อันดีทั้งกับบิดา และมารดา การขาดความสัมพันธ์อันดีมีส่วนสัมพันธ์กับปัญหาทางอารมณ์ของเด็ก ทำให้เกิดความคับข้องใจและแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม ดังนั้นบทบาทของบิดาจึงมีความสำคัญกับพฤติกรรมเด็กเช่นเดียวกับมารดา ดัง Andry^{๑๓} เน้นไว้ว่า การที่เด็กมีพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายเป็นเพราะขาด

^{๑๒}Andry, op.cit., p. 58.

^{๑๓}Andry, op.cit., p. 58.

ความสัมพันธ์อันดีกับบิดา การที่บิดาไม่ยอมรับและหางเห็นเด็กทำให้เด็กไม่ยกย่องนับถือ
บิดาหรืออยากเลียนแบบบิดาแต่ไปเลียนแบบคนอื่นแทน